

Hovoříme s mladými umělci

Jiří Kárnet, dramatik

Těšíme se všichni na provedení vaší první hry *Bloudění*. Kdy jste ji psal?

Byla napsána už v roce 41, právě když jsem byl propuštěn od E. F. Buriana. Loni vyšla v Mladé frontě knižně.

Němci zavřeli tehdy jeho divadlo, že?

Ano. Do té doby jsem byl u něho lektorem.

Začal jste v jeho škole jako elév?

Nebyl jsem jím dlouho. Práce v jeho divadle mně však úžasně prospěla. V *Bloudění* na mne přímo působila dramatisační technika Burianova.

Oč vlastně jde ve vaší hře?

Vznikla z politické tísně v jednačtyřicátém roce (můj přítel Ransdorf mě tehdy kryl při nabídce pro Vinohradské divadlo). Censura to však stejně zakázala; zabývá se blouděním protektorátní mládeže.

Zadal jste svou hru, jak jsem slyšela, souboru Disku?

Ano, a jsem rád, že ji režíruje I. Weiss. A že je tam tolik mladých herců. V žádném divadle bych jich tolik nenašel. Musí jim být blízká.

Co jste dělal za protektorátu?

Když nás zabrali, studoval jsem práva. Burian se tomu smál, když jsem k němu přišel. Po zavření jeho divadla jsem šel do vinohradského. Krátce jsem pak dělal se Svobodou, Weissem a Vrbou divadlo ve Smetanově museu. Tři čtvrti roku jsem byl v internačním táboře. Teď děláme s Fikarem divadelní kritiku ve *Frontě*, to ovšem víte, a v *My*. Také překládám.

V čem vidíte dnešní problematiku dramatu?

Problém je ideový. Jde o nové soužití, o skutečnou demokracii, o novou formu života, o novou svobodu, zaměřenou k odpovědnosti a mravnosti člověka.

Jako moderního dramatika vás asi zajímá existencialismus?

Jeho význam vidím v tom, že klade tak vysoké požadavky na člověka, že ho činí odpovědným za všechno konání.

Co dál o novém dramatu?

Myslím, že už nejde tolik o psychologii jednotlivců jako o skupiny, strany. Převést tento problém vždy na jednoho herce dává nebezpečí papírovosti. Řeším si to prakticky v nové hře, kterou právě dodělávám.

Radikální obrat nečekáte tedy od herců, jako od dramatika a režiséra.

Hra ovšem žije a padá s hercem. Skutečný problém vidím však jinde.

Do jaké míry počítáte ve své hře s hercem?

Bloudění mu ulehčuje práci. Nevytváří celé role, ale úryvky postavy. Pointa jednotlivých scén tvoří světlo, umístění herce v jednotlivých scénách. Dnes se na to ovšem dívám už trochu jinak.

Jak je to s lidovostí divadla?

Myslím, že skutečně lidovým divadlem se stává film.

Divadlo vymře?

To ne, ale stane se intelektuální zábavou.

Odkud přichází nové dramatické umění?

Z Francie. Zatím co stojí politicky na vedlejší koleji, přináší kulturně nové hodnoty. Anouilh, Sartre, Giradoux.

Věříte v pokrok?

Ne do důsledků. Fašismus byl příliš velkou lekcí.

Dost málo teď píšete o divadle.

Schází mi zcela nezávislý časopis, jako byla *Generace*, ve kterém by se daly ventilovat všechny problémy.

Jak bude vypadat příští sezóna?

Mělo by se pracovat intenzivněji. Máme dobré mládí: Svoboda, Radok, Weiss, Šmída, Pleskot, Kašík, Grossmann, dr Kopecký. Škoda, že se v dohledné době neuskuteční generační divadlo.

Jak se vám líbí divadlo Voskovce a Wericha?

Přepracovávají starou věc. Jsem na to zvědav. U tohoto divadla je mi sympatické, že je finančně soběstačné. Je to důležité, zejména pro satiru. Jakmile jsou subvence, musí se škrtnat vtípy.

Oč se ještě zajímáte?

O poesii. Obdivuji Halase, že má svou linii, které se drží. V próze mě zaujal Kafka. Divím se, že je u nás tak málo známý.

A co noviny?

Opravdu čtu nejraději *Lidovky*, kvůli Peroutkovi a zahraniční politice. Ve *Frontě* je výborná kultura. U všech stranických listů se zanedbává.

Co byste řekl ještě nakonec o novém divadle?

Myslím, že usiluje stále o totéž, jen prostředky jsou jiné.

Renée Zachovalová

Mladá fronta, 13. dubna 1947, r. III, č. 87, s. 6.

(Více o Jiřím Kármetovi na <http://cs.wikipedia.org>, včetně hry *Bloudění* či divadelního programu k jejímu uvedení v DISKu.)